

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	6 korona	— fillér.
Félévre	3	"
Negyedévre	1	50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre	4 korona	
Egyes szám ára	14 fillér.	

Felolós szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” czimére küldendők. (Deák-tér 19. szám.)

Hirdetések jutányos árban vétetnek fel.

Nyitótér scra 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Vallás s politika.

Hazánk mostani szomorú politikai viszonyainak okait kutatva, önkényt eszünkbe jut egy nevezetes államférfiu mondása: minden politikai kérdés, ha külső burkából kivetkőztetjük, tulajdonkép lényegében vallási kérdés.

És ez nagyon természetes. Hiszen mi érdekelhetné első sorban inkább az embert, mint a végezől, melyre teremtett? És az egyesnek ép úgy, mint az egyesekből álló nemzeti társadalmaknak élete mi lehet egyéb, mint e célhoz való közeledés vagy eltávolodás tőle, akár öntudattal, akár öntudatlanul?

Ámde a cél kérdése vallási kérdés. Azért végelemzésben minden kérdés viszonyban van a vallással. Ez a központ, a mely körül forog a világtörténelem.

Mi volt az emberiség élete a kereszténység előtt? Egy nagy világsóhaj az Isten után, a mint a hajótörött, ki kincsét elvesztve a roncok után kapkod, hogy legalább életét megmentse; mint a bolyongó Isis, kinek flát Osirist a kegyetlen Typhon megölte, sirva járta be a földet, hogy az egész világon szét-szórt drága ereklyéket összeszedje, — a szegény emberiség is siratta, kutatta elvesztett nagy kincsét. Ke-

reste Istent az égen, a napban, holdban, csillagokban. És nem találta. Kereste a földön: kőben, fában, álatokban. És nem találta.

De megtalálta Krisztusban és az ő általa alapított katolikus egyházban.

És azóta Krisztus és egyháza lett a központ, mely körül forog a világtörténelem.

Tagadni lehet, de mellőzni nem. Áldva vagy káromolva, szeretve vagy gyűlölve, de ő és egyháza az elmék és szívek legkimagaslóbb tárgya. A kőszikla, a melyet a ki átkarol, megmenekül; a ki beleüt-közik, összezuzza magát.

Üres beszéd az tehát, a mely azt mondja, hogy a vallásnak nincs köze a politikához. Hiszen épen az által, hogy ki akarják zárni a politikából, bizonyítják, hogy nagyon is összefügg a politikával, miként maga az istentagadás sem egyéb, mint egy negatív hitvallás.

Semmi sem igazolja ezt jobban, mint azon kétségtelen tapasztalati tény, hogy minden politikai tévely böleseleti tévelyből és minden böleseleti tévely valamely vallási tévelyből keletkezett.

A 16. század vallási forradalma szülte a 17. század böleseleti forradalmát, s viszont ez hozta létre a 18. század politikai forradalmát.

Mert az emberi lelket nem lehet megosztani. A politikát az élet csinálja, az életet az erkölcs szabályozza, az erkölcs az ész elvei (lelkiismeret) szerint igazodik, a lelkiismeretet pedig a pozitív vallás világosítja, óvja a tévedéstől s látja el egyedül sanctióval. Ha csak egyet is kiszakitunk e láncszemből, mely az egész embert alkotja, fel van dulva a rend és harmonia s kikerülhetetlenül indul meg a bomlás processusa, s a sülyedés, mint egy oly emberé, ki egy feneketlen ingoványra lépett; minél tovább halad, annál mélyebben sülyed, míg feje fölött összezsapnak a piszkos hullámok.

Mert valóban, he az ember teljesen független annak megítélésében, mit higgyen és tartson igaznak, (Luther) akkor az ész állapítja meg Istentől függetlenül azt is, hogy mi az erkölcs (Kant). Az ész és akarat függetlenítése Istentől pedig mi egyéb, mint az ember istenítése? (Hegel). Ha pedig az ember az Isten, akkor minden hatalom és jog egyedüli forrása az ember, (liberalismus), végezőlja az ember (humanismus), végezőljának eszközei egyedül a földi javak (materialismus). Miután pedig a föld összes javai sem boldogítják az embert, a végezőlra nem érdemes törni. (pessimismus, nihilismus).

TÁRCZA

Várom.

Ha majd a jövő századok valamelyikének régészei csontjaink között turkálnak, Szatmármegye egyik főuri tanyájának tágas parkjában érdekes leletre bukkannak. Találnak majd egy váromladékot, melyet a kövekbe vésett évszámok a XV-ik századból származtatnak, s megállapítják, hogy a XIV. századba ennek létezéséről még mit sem tudtak, falait megszenesedett vastag korom réteg fűdi, s az egykor zöldelő repkények kővé meredve épen úgy fognak oda simulni a lesülyedt romok párkányaihoz, mint hajdanába viruló korokban.

De honnan tudom én, hogy mindez így van, vagy így lesz?

Egyszer a 90-es évek valamelyik nyarán valami romantikus vágy fogott el bennünket. A kerti tó partján kis emelkedés volt, melyigen alkalmas támpontot nyújtott álmodozásainknak.

„Milyen szép volna itt, a kis dombon egy rom, egy omladék, tele zöldelő repkény-nyel, melyek a falak repedésein bújósdt játszanának s keceses virágaikkal kilesve egymás bűvő helyét a tó tükörében, játszadoznának.

Milyen pompás tanyája lenne itt a kis gyikoknak, melyeket a kertész mindenünnen kiüldöz cifra virágáyaival . . .

Egy talpalatnyi vadon kellene nekünk. A falak töveit vadrózsával, nagylevelű páfrányokkal s az erdő vad virágaival áraszt-nánk el. . . .

S ezt mind magunk csinálnánk, tulajdon kezeinkkel.

Romot -- építeni! Milyen ellenmondás.

Félesaptunk „szabad kőművesek”-nek. Egyikünk megrajzolta a tervet s kemény-papirosból kivágva elibünk terjesztette.

Nagy lelkesedéssel fogadtuk el, hogy a rom bástyaszerű, félkör alakú legyen. A tó felől áttört előrészéhez lépcsők vezessenek. Balról stilszerű ablakocskák, azután lőrés. Jobbról egy nagyobb, földetlen nyílás, talán ajtó, talán ablak nyoma, következnek. Hátul közvetlen a falhoz pillérek s esonka torony építendő.

Tömerdek követ és téglát hordtunk össze, a mi kastélyok körül a folytonos építkezések miatt bőven található. Megvallom e munkánkban iskolás gyermekek segítségével is éltünk, kiket azután jutalmul édes tejjel, friss kenyérrel megvendégtünk.

Mikor annyi anyag össze volt hordva,

INGLIK JÓZSEF

szabó üzletében Szatmár Deák-tér (városház épület.) Teljes **katonai fölszerelési** cikkek raktára. **Tartalékos tiszték** elegánsan és előnyösen fölszereltetnek, **elvallalom mindennemű egyenruhák átalakítását, polgári ruhák** a legújabb divat szerint készítettnek. **Papi öltönyök, reverendák** előnyös árban.

Ezt a következetést azonban még nem vonta le az emberiségnek az egyháztól elpártolt minden része. Megállapodnak és vergődnek még egy ideig a féluton.

A liberalizmus és socializmus csak két különböző, de szükségkép egymásból folyó külön fázisa e vergődésnek.

Mert ugyan mi a liberalizmus? Az ember függetlenítésének a vallási téren átvitele a politikai térre: Az állam hatalma nem Isten akaratán, hanem a nép akaratán alapszik. (Rousseau). A nép akarat tehát minden jog és hatalom és törvény forrása. A nép-akarat pedig csak „Emberi jogokat“ ismer, a melyek minden emberre nézve egyenlők. Egyenlő jog és szabadság az egyesülésben, a véleményben, a vallásban, a politikában. Az állam feladata pusztán e jogok védelme, e szabadságok biztosítása (Bakter-állam, amint Lassale elnevezé).

Az állam tehát nem azonosíthatja magát egyik vallással sem. (vallástalan állam). Nem vizsgálhatja, melyiknek van igaza. (Felekezetlen-ség). Semlegesnek kell lenni. (Indifferentismus). Mindegyiknek, tehát a legvilágosabb tévelynek is, sőt az istentagadásnak is egyenlő jogot s szabadságot kell adni. Ez volt a régebbi liberalizmus elve. Tagadhatatlanul tetsző elv, mert hiszen a ker. testvériség, szabadság és egyenlőség nagy elve rejlik benne; amely a 30-as években még a francia és belga katolikusokat is magával ragadta s a mi magyar katolikusaink jó részét is táborába hódítá. Csakhogy két nyílt tévedés is rejlik benne; a legképtelenebb tévelyt is egyenlő magaslatra emelé a legfényesebb igazsággal. Már pedig a rosznak, a hiánynak, a hazugságnak, a tévelynek józan ész szerint nemcsak nem lehet egyenlő jogosultsága a jóval s igazsággal, de még jogosultsága sincs. Meg is boszulta

magát ez óriás tévedés. Mert a tévely nagyhangu, türelmetlen, ravasz, ámitó, eszközeiben épen nem válogató, míg az igazság erejében bizva, szerény, türelmes, eszközeiben nagyon válogató. És így az egyenlőtlen harcban kikerülhetetlen volt az igazságnak legalább egy időre háttérbe szorítása és a tévely túnyomó uralma.

A régi liberalizmust, melynek szándékai talán még jók voltak, felváltotta az új, a mely sutba dobta a régi szépelveket. Mivel — így okoskodék — a népakarat az állami hatalom forrása, az állam viszont forrása minden jognak és hatalomnak, minden egyesülési vélemény vallás és politikai szabadságnak (állami absolutizmus). Amde a kath. egyház, mely az államnál fensőbb hatalomból származtatja létjogát és szabadságát, már pusztán létezésével élő tiltakozás az állami omnipotentia ellen, tehát államveszélyes. Az állam nem adhat tehát neki olyan jogokat, mint a többi felekezeteknek. Az önvédelem szüksége (Nothrecht) követeli vele szemben a kivételes, sőt ellenséges eljárást.

És nem feltűnő-e, hogy e hangok mind protestáns táborból jönnek? Nem különös-e, hogy az isteni hatalomtól emancipált új államelméletek fő megalkotói, Kant, Hegel, Fichte, Blumtschli, Stahl, Ahrens, Lasson stb. mind protestánsok voltak? Nem jellemző-e, hogy ez új államelméletek első gyakorlati megvalósítója a német kulturharc által protestáns állam volt? S nem szinte kézzelfoghatóan tanulságos, hogy ez elméletek átültetése az egyházpolitika által a protestáns Tisza és Szilágyi kezdeményezésére és az összes pártok protestánsainak legbuzgóbb támogatásával vette kezdetét hazánkban is?

A protestáns antagonizmus a vallási téren tehát — a mint látjuk

— a politikában vivja most a kérelmetlen harcot a kath. egyház ellen. Ime, ezért fognak kezét Bánffy és Kossuth Lajos fia, holott oly nagy politikai elv választja szét őket. Ezért üldözik oly ádáz gyűlölettel a kath. Ugront, holott politikai elvben egy téren állanak. Ezért hangoztatják, hogy a vallásnak nincs köze a politikához, s a kath. papot ki kell zárni a képviselőházból mert az a politika, melyet most üznek immár összeolvadt a protestantizmussal. Ezért nem akarják elismerni a kath. autonómiának azon jogait, melyeket a protestánsok már régóta bírnak. Ezért írták zászlójukra az iskolák államosságát. Ezért világosították protestáns formára a házasságot. Ezért üldözi minden téren nyíltan és titokban a zsidóság, szabadkőművesség, socialisták, s materialisták szövetségével a kath. egyházat, és egyedül csak a kath. egyházat ez az új liberalizmus, mert a liberalizmus a protestantizmus szülötte és a zürzavarban egyedül a kath. egyház tartja magasan azt a minden felett döntő nagy vallásos elvet, hogy az ember nem lehet független sem a hit, sem az ész, sem az erkölcs, sem a politikai hatalom terén, — hanem az Istentől, a ki teremtette, Istennek Fiától, a ki megváltotta, és a Szent Lélektől, a ki az Istentől alapított egyházban és egyház által megszentelte az emberiséget, hogy végcélját elérje.

Az állam és egyház közötti harc tehát tulajdonképpen az *Isten* és az *Istentől* magát függetleníteni akaró ember hatalmi kérdése, tehát lényegében vallási kérdés.

E harcban pedig, ha győz is az ember, mert szabad győznie, épen győzelmében bukik el menthetetlenül.

hogy a munkát fennakadás nélkül megkezdettük, hozzá láttunk.

Kiraktuk az alapot hatalmas természetkövekből s lassan lassan emelkedett a fal is.

Jön a stilszerű ablak! Melyikünk ért a kőfaragáshoz csak annyira is, hogy valami ékességet véshessünk az ablak köveibe?

Semmi felelet!

Szó nélkül mentünk a Kastély padlására és kutattunk. Rábukkantunk egy régi figurás kandalló törmelékeire.

Pompás! — Lohortuk hamar s megcsináltuk az ablakot barokk stílusban. Itt-ott egy kalapács ütéssel még jobban rányomtuk a régiség bélyegét.

Felépült a fal is teljesen, hol magasabbra, hol alacsonyabbra.

A torony volt még hátra. Ez teljesen az én munkám.

Mikor mindennel készen voltunk, igaz, gyermekes örömmel állottunk romunk előtt.

„Rendezzünk felavató ünnepélyt, tüzi játékkal“ — volt az újabb indítvány.

Sötét este görögtűz fényben állott a lépesők alján két vértés vitéz jelmezben alabárdokkal . . . fennebb a várnagy vörös ruhában, a vár kulesaival s majd itt, majd ott tünt fel fehér köpenyében az ily elhagyatott fészkek kóbor szelleme! . . . Egyszerre csak hatalmas láng oszlop esap fel a esonka toronyból . . . Ugyanis tele tömtük szalmával s adott jelre meggyújtottuk. Ezernyi szikrát hányt a tűz s óriási füst gomolyagja még kísértetiesebbé tette a látványt.

Persze ott voltak a kastélybeliek, a falu apraja-nagyja.

Tehát teljesegett a mi ábrándunk s magunk előtt állott romantikus képzelődésünk megtestesülése.

Ezentul ez lett számunkra a kert legkedvesebb helye; kőpadokat raktunk köréje, körülültetgettük, igazgattuk, majd a lépesőt a tőlejtőjén is levezettük a víz színéig.

Titokban néha, mikor senki sem látta, oda lopóztam vésővel, kalapáccsal s egy-egy alkalmas kőbe belehamisítottam az év-

számokat. Persze, lehetőleg egyenes vonalú számokat választottam, mert ezek kivágása könnyebb. Így került oda az 1441. évszám.

Mikor így dolgoztam, óriási békák ülték ki a tó partjára s éktelenül lármáztak, mintha gonyolódtak volna.

Bosszum reátok!

Legyen teljes a romantizmus!

Rendeztünk vadászatot, mint a hajdani vár urak . . . Más alkalmas vízi jármű híján oda vonszoltuk a nagy páczoló teknőt a tóba vezető lépesők legaljához, bevezettünk a víz közepébe s iszonyu mérszárlást vitünk végbe a brekegő világban: évszám hamisításom egyedüli élő tanui örökre elnémultak.

Mi pedig boldogan tanyáztunk a zöld repkény borította romok között, mert csináltunk egy darab — történelmet.

Révfy Zoltán.

Városi közgyűlés.

1900. máj 14.

Városunk törvényhatósága folyó hó 14-én tartotta meg május havi rendes közgyűlését Papp Géza helyettes polgármester elnöklése mellett, kit a megjelenésben akadályozva levő Hugonnai gróf, főispán bizott meg a gyűlés vezetésével. A gyűlésen nagy esemény történt: leszavaszták a tanács által nagyon melegeu pártolt s a miniszteri leirat szerint Bálint és Sándor építészek által átdolgozott Vigadó-tervezetet. A Vigadó-pártiak pedig egészen bizonyosra vették, hogy az építés ügye minden akadály nélkül fog keresztül menni a gyűlésben. E hiedelmet igazolni látszott az a körülmény, hogy a középítési szakbizottság a hozandó közgyűlési határozatnak miniszteri jóváhagyását sem tartotta szükségesnek bevárni, hanem, a tanács által támogatva, a tornyos épület lerombolását már most elrendelni javasolta a közgyűlésnek. Ez a javaslat nem hogy használt volna az ügynek, hanem határozottan ártott. Egész biztos tudomásunk van róla, hogy egyes városatyák e javaslat hallatára változtatták meg eddigi álláspontjukat s ezért szavaztak az ellenpárttal.

A gyűlés lefolyásáról részletes tudósításunk a következő:

A polgármesteri jelentést, mely a gyűlést bevezette, Vári aljegyző olvasta fel. A jelentés felölelte mindazon nevezetes mozzanatokat, melyek az elmúlt hó folyamán törvény hatóságunk területén felmerültek. A jelentést a belügyminiszter leiratával együtt, melyben a házi pénztár is a hozzátartozó alapok 1898. évi számadásait hagyja jóvá, — tudomásul vette a közgyűlés.

Főszámvevő betérjesztését a múlt évi bevételekről és kiadásokról-bevétel 6069588 k. 06 f., kiadás 4961639 k. 16 f.-tudomásul vették s a felmentvényt megadták.

A Kossuth-kerti kertész-laknál szükséges javítások végrehajtására 320 koronát utaltak ki. A városi törvényhatóság tulajdonát tevő, letarolt erdőterületek betelepítése iránt Rózsa Károly, az Ipari Hitelszövetkezet igazgatója egy terjedelmes memorándumot terjesztett be a tanácshoz, hogy az abban foglalt eszméket tegye tanulmány tárgyává s terjeszse javaslatát a közgyűlés elé. A memorándum felküldött a földművelésügyi miniszteriumhoz is, honnan azt az információt kapta a h. polgármester, hogy a telepítés ügyébe csak akkor mehetne bele a város, ha a talaj telepítésre előkészítettnek. A telepítés azon módozatok szerint, amint az a memorandumban van tervezve, óriási pénzálzatába kerülne a városnak s egyelőre kilátás sincs arra, hogy a kormányhatóság anyagilag hozzájárulna a város támogatásához. A közgyűlés a tanács javaslatára ez ügy tanulmányozására egy vegyes bizottságot küldött ki s e bizottság feladatává tette, megállapítani a módozatokat, melyek szerint a letarolt területek kitisztítása a legkedvezőbb feltételek mellett megtörténhetik.

A villamvilágítási alap 1899. évi zár számadása a közkörház 1899. évi számszámadásával és 1901. évi költségvetésével együtt egyhangulag elfogadtatott. Az árvapénztár 1899. évi számadásait a vagyonnal együtt szintén elfogadták.

Korbay Károly dr. főkapitánynak üdülés céljából hat heti szabadságot engedélyezett a közgyűlés.

A szatmárhegyi gazdatanács kérelmére a Csonka-erdőn a legelőterületet újból visz-

szállítja a közgyűlés s a legelőbért egy jószág után 5 koronában állapítja meg.

A szatmár-hegyi közut helyrehozatalát ezéző mérnöki javaslat élénk vitára adott alkalmat. Főmérnök sajnosan, de még is elismeri a hegyi közut rossz voltát, melyért azonban a mérnöki hivatalt nem lehet felelőssé tenni. Az utat a Neuschloss fuvarosai tették teljesen tönkre, a kik a letarolás alatt levő erdőből a rönköket szállították. E fuvarozás annak idején a tanács által be is tiltatott s újból csak akkor engedtetett meg, mikor Neuschloss egy bizonyos évi összeggel kötelezte magát az ut jókarban tartásához hozzájárulni. Ez az összeg azonban elenyésző csekély az utvonal rendbehozatalához szükséges összeghez, a 34468 koronához. Daróczi bizottsági tag az utkaparók lustasága miatt kelt ki, a kik a sarat az utvonalról nem, vagy csak egy részén tisztítják le.

Böszörményi Károly hibáztatja, hogy a Neuschlosszal megkötött szerződésben e körülményre nem voltak tekintettel s nem tették felelőssé Neuschlosszt az utrongálásért. Ezek után nem volt más hátra, mint elfogadni a tanács és gazdasági szakbizottság javaslatát, mely az ut mielőbbi rendbehozatalát ajánlotta a közgyűlésnek. A közgyűlés ily értelemben hozta meg a határozatot s a kijavításra szükséges 34468 koronát megszavazta. Minthogy pedig a közuti előirányzatban ezen összeg nem volt felvéve, az erdő alap is teljesen elfogyott, a közoktatási- és árvaalapról utalja ki, úgy, hogy ez összeg Neuschloss által 1901. november hóban fizetendő erdővételekről visszafizettetik.

Az avasi erdőségek kataszteri felmérésének költségeire 1360 k. 40 fillér utaltatott ki a közpénztárból.

A Dalegyesületnek kérelmét lelkes szimpathiával fogadta a közgyűlés s a jubileumi ünnepség rendezésére kért 1200 k. összeget egyhangulag megadta.

Most következett a csattanó: a szálloda és Vigadó bővített terveinek elbírálása.

Mint tudvalevő, a miniszter az eredeti Vigadó tervezetén számos hiányokat konstataált s leiratában e hiányok pótlására hívta fel a város közönségét s kimondotta, hogy a város törvényhatósága ez ügyben újabb határozatot hozzon s azt hozzá terjeszse fel. A miniszteri leirat megemlékezett még másról is. Arról ugyanis, hogy a tornyos épületről egy festményt vagy fényképfölvételt csináltasson a város, és azt a műemlékek országos bizottságához megőrzés végett küldje fel. De meglehet az is, ugymond a leirat, hogyha a lebontás történik, a falak között Rákóczy-korabeli régiségeket fognak találni, miért is figyelmébe ajánlja a városnak, hogy a lebontást óvatosan és felügyelet alatt végeztesse.

A kívánt módosításokat a Vigadó tervezetén Bálint és Jámor építészek elvégezték, de olyan redukálásokat tettek azon, hogy — mint egy bizottsági tag megjegyezte, a Vigadó úgy nézne majd ki, mint egy kivülről fényes kalitka.

Az átdolgozott tervezetet a középítési szakbizottság és tanács együttes javaslata elfogadásra ajánlja, annak kimondásával, hogy a tornyos épület lebontását a közgyűlés már most rendelje el. A javaslat ellen szólaltak fel Keresztszeghi, Veréczy, Daróczy, Heinrich és Fejes István bizottsági tagok, akik az építkezés ellen érveltek és indítványozták, hogy a Vigadó építését a közgyűlés egyszer s mindenkorra vegye le a napirendről. Elnök az indítványt azzal a megokolással, hogy

azt nem nyújtotta be tiz bizottsági tag, szavazás alá nem bocsátja, hanem felteszi a kérdést: akarja-e a bizottság a Vigadót a módosított tervekkel építtetni, vagy nem? A szavazás névszerinti szavazással megejtetvén, a tanácsi javaslatot 26 szóval 25 ellenében elvetették s kimondatott, hogy a Vigadó építését a bizottság nem akarja.

Az eredeti tervet a miniszter nem tartja kivihetőnek, a módosított terv keresztülvitelét pedig a törvényhatósági bizottság szavazta le, így nem maradt más hátra, mint Vigadó ügyét végleg levenni a napirendről. Ez volna a legjobb megoldási mód. Félünk azonban, hogy valamelyes formában a Vigadó ügye ismét szőnyegre fog kerülni.

Déreczen sz. kir. város közönségének a törv. hatósági joggal felruházott városoknak az állami funkciók teljesítésére fordított költségek megtérítése iránt megküldött átiratát pártolólág tudomásul vette a közgyűlés, mely Polyák Jenő gyógyszerész oklevelének kihirdetése után vegyes érzelmekek között oszlott szét.

Közigazgatási baklövés.

Mérk község elöljárósága f. évi május hó 6-án a következő belügyminiszteri ítéletet kapta:

„Másolat. 2432/1900. Kig. — M. Kir. Belügyminiszter 31969/IV. A. sz. Szatmár vármegye közönségének Nagy-Károlyban. A múlt évi május hó 4-én tartott bizottsági közgyűlésben 389 sz. a. hozott határozatot, melylyel Mérk község képviselő testületének 1898. Deczember hó 29-én 25 sz. a. létrejött megállapodását, mely szerint az ottani ev. ref. egyház által ujonan építendő templom és torony helyéhez szükséges mintegy 100 négyszög m. utcza területnek az ev. ref. egyház részére leendő átengedése meg (nem) adatott, — a törvényhatóság feloldotta és a kérdésben levő területnek átengedését határozatilag kimondotta. Mérk község képviselő testülete továbbá Hrabovszky István és társai Mérki lakosok részéről közbevetett fellebbezés folytán a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur meghalgtatása után felőlvizsgálván a fellebbezett közgyűlési határozatot feloldom s felőlvizsgálat tárgyát képező községi határozat ellen beadott fellebbezést elutasítom. Mert a községet akarata ellenére arra kötelezi, hogy tulajdonát képező utcza terület valamely meghatározott részét elajándékozza nem lehet. Megjegyzem azonban, hogy amennyiben a község az ottani egyik hitfelekezetet templom építés céljaira szolgáló terület ingyenes átengedése által segélyben részesítette, és az ottani másik hitfelekezett ugyanezen célra a községtől az 1868. LIII. t. cz. 23 §-alján szintén segélyt igényel, az ez iránt támasztott követelés érvényesítése a közigazgatási hatóság elé tartozik ugyan, de miután senkit arra, hogy egy bizonyos ingatlanra vonatkozó tulajdon jogáról lemondjon, közigazgatási határozatokkal kötelezni nem lehet, ennél fogva önként értendő, hogy a hasonló követelés esetében, a közigazgatási hatóság az idézett törvény szakasz rendelkezésének csak is oly módon szerezhet érvényt, hogy a községet az eset körülményeihez képest számszerűleg meghatározandó készpénzbeli szegély adásra kötelezi. Amennyiben tehát a jelen esetben a törvényhatóság a mérki ev. ref. hitközség részéről a község ellen támasztott követelésnek joga-

ságát telyjesen beigazolvá látja, ugy a fen-
tebb adott utba igazításnak megfelelő eljá-
rást kell követnie. Miről a vármegye kö-
zönségét a m. é. Augusztus hó 31-én 21772
sz. a. kelt alispáni jelentés csatolmányainak
leküldése mellett, továbbhi megfelelő eljárás
végett értesitem. Buda-Pesten 1900. évi.
Március hó 30-án a miniszter h. Széll s. k.
államtitkár.”

„Jelen másolat hitelül.

Nagy-Károly 1900 Április hó 30-án.

Domahidy főszbiró.”

Betűről betűre és slendrián helyesirás-
sát valamint a hibákat mindenütt megtartva
közlöm a nagyméltóságú m. kir. belügy-
miniszter ur ezen igen fontos és nevezetes
döntését és határozatát, melylyel Nagy
László vármegyei alispán és Domahidy Ele-
mér főszolgabíró és vitézlő urakat olyan
zsák utzába szoritotta, a melyből kiut nincs
és szabadulni törvényes uton nem lehet.
Mert mit tett Domahidy főszolgabíró? Ő
kegyelmessége, keresztülgázolvá a törvé-
nyen s birtokon kívül helyezve a képviselő-
testületet, tetszése szerinti területet ajándé-
kozott a Mérk község törzsvagyonát képező
utcai területből a mérki ev. reformátusok-
nak imaház és torony építésre, s nehogy
valaki zavarni találja őt ezen nagylelkű
adakozásában 24 esendőrt mozgósított, te-
hát karhatalommal, erőszakosan foglalta
el az ev. reformátusok részére az elajándé-
kozott utcai területet. — Ez volt a főszol-
gabíró baklövése. A vármegyei alispán pe-
dig ráduplázott, midőn a plébános fellebbe-
zését minden indokolás nélkül mellőzve a
főszolgabíró törvénytelen ítéletét és zsarnoki
önkényes eljárását helybenhagyta, megerősít-
ette. E második baklövésre reá triplázott
Ilosvay Endre szolgabíró, midőn az alispáni
ítéletre reávezette: „Véleményem szerint
most már az ítélet jogerős”. Hát kérem alá-
son: emelkedhetik-e valaha a törvénytelen-
ség jogerősre? Soha! Így lótt a vármegyei
közigazgatási hatóság három főhivatalnoka
egymásután három bakot.

És miért hallgatnak most, mióta meg-
érkezett a nm. m. kir. belügyminiszter ur
döntvénye! Taián elfogyott a puskapor? Hall-
gatással nem fogják dűlőre vinni e szencsét-
len és meggondolatlan építkezést, melybe
belekerkették a mérki ev. reformátusokat,
annyival is inkább, mert megfelelő eljárás
végett küldetett le a nm. m. kir. belügy-
miniszter ur rendelete. És mi érdekeltek
nem nyugszunk meg addig, míg a törvény-
nek érvényt nem szerzünk. Be kell az épít-
kezést véglegesen tiltani s a község terüle-
tére épített részt azonnal le kell bontani.
„A ki más telkén épít, nem magának épít”,
tanítják a római jog után a világ minden
egytemén, talán a debreczeni és sárospataki
jogakadémián is.

Mint hogy a nm. m. kir. belügyminisz-
ter ur döntvényében említés van téve arról,
hogy a község ingyenes terület átengedésé-
vel segélyben részesített volna valami más
hitfelekezetet, megjegyzem, hogy ebből egy
betű sem igaz. Mérken semmiféle más hit-
felekezetnek sincsen temploma. Csupán a
róm. katolikusoknak van templomuk. A
róm. kath. egyház pedig nem hitfelekezet.
A róms. kath. hívek sem kértek, sem nem
birtak a községtől ingyenes területet az
építkezésre, mert nem volt reá szükségök.
Ha az alispán és főszolgabíró bebizonyítják,

hogy a róms. katolikusokat a község segély-
ben részesítette ingyenes terület átengedésé-
vel, ezennel ígérem, hogy 100 koronával
fogom fáradságukat megjutalmazni.

Hrabovai Hrabovszky István
plébános.

Hirek.

Bérmaut. A jövő szombaton indul Ő
méltósága a püspök ur Ungmegyébe a bér-
málás szentségének kiszolgáltatása végett.
Kíséretében Szabó István püspöki titkár és
Hámon Róbert szentszéki jegyző lesznek.
Szombaton, e hó 19-én Csapon, 20-án Kis-
Ráthon bérmál, délután a szüthei fiókegy-
házat látogatja meg, 22-én Kis-Kaposon
osztja ki a bérmálás szentségét, odavezettet-
nek a csicseri bérmálandók is, délután a
csicseri anyaegyházat látogatja meg, 23-án
Pálócson, 24-én Dobó-Ruszkán, 26-án Csász-
lőczon bérmál, délután a nagygecezei fiók-
egyházat látogatja meg, 27-én Tibán bérmál,
délután a szobráncezi fiókegyházat látogatja
meg, 28-án Ubrezsen bérmál, ide vezettetnek
a felsőremetei bérmálandók is, délután a
felsőremetei anyaegyházat látogatja meg,
29-én az utbaeső fekésegyházi templom meg-
tekintése után Nagy-Zalacsán, 30-án Vinnán
bérmál, délután Szennára utazik, utközben
megtekinti az épülő csecsehői templomot,
31-én Szennán osztja ki a bérmálás szent-
ségét, junus első napjaiban fog visszaér-
kezni székelyére. Urnap után a fehérgyarm-
ati kerületben tesz bérmautat. Ennek rész-
letes programját jövő számunkban közölni
fogjuk.

Kanonokok beiktatása. Vasárnap reggel
történt meg a káptalani sekrestyében a fo-
kozatosan előléptetett és az ujonnan kineve-
zett kanonoknak, Hehelein Károly ungvári
prepost-plébánosnak beiktatása. Először az
új nagyprépost dr. Keszler Ferencz tette le
a hitvallást, kihez Szabó Norbert apát-kan-
onok intézett rövid, de tartalomdu beszédet,
kiemelve azon érdemeket, melyeket az egy-
ház és haza szolgálatában és a társadalom
terén hasznos és üdvös működésével kifejt-
ett. Az új nagyprépost hálás szavakkal
mondott köszönetet, kérve kartársait, hogy
a jövőben is legyenek hű és önzetlen segítő
társai. Ezután Szabó Norbert, dr. Kádár
Ambrus és Hámon József fokozatosan elő-
léptetett kanonokok tették le a hitvallást és
a hivatalos esküt dr. Keszler Ferencz nagy-
prépost kezébe. Majd Hehelein Károly, az új
kanonok iktattatott be. Keszler Ferencz dr.
nagyprépost visszapillantást vetve az érde-
mekben gazdag férfiu multjára, kiemelte
azon főbb mozzanatokot, melyek életének
kimagasló pontjai, s melyekkel tiszteletet és
rokonszenvet szerzett egyéniségének úgy
paptársai mint a világiak előtt. A magasröptű
beszéd végeztével átadta a kir. adományle-
velet, a kanonoki jelvényeket és bevezette
stallumába. Délben Ő méltósága a püspök
ur asztalához volt hivatalos az egész gremi-
ális papság. Ebéd alatt a püspök ur pohár-
köszöntőben éltette a káptalan tagjait, mire
dr. Keszler Ferencz nagyprépost válaszolt,
köszönetet mondva azon atyai jószágáért,
melylyel a káptalan tagjai iránt viseltetett.
A püspök ur egy másik töszájában a jezsuita
atyákat — a második káptalant — éltette,
kik a hitélet fellendítésén önzetlenül, a ju-
talom minden reménye nélkül oly szép ered-
ménynyel fáradoznak. A hangulat emelkedett,

a társalgás kedélyes volt, a püspök ur szí-
vélyessége mindenkiire a lehető legkellem-
esebb benyomást gyakorolta. A jelen voltak
egy szép nap emlékeivel meggazdagodva
távoztak jó főpásztoruk köréből.

Első áldozás. A mult vasárnap reggel
7 órakor volt a gyermekek első áldozása,
kik gondosan előkészítve nagy lelki öröm-
mel és áhitattal járultak a szentség méltó
vételéhez. Ugy a szülőkre mint a gyerme-
kekre ünnep szokott lenni, midőn ez a
nevezetes aktus megtörténik. 59 leány és 40
fiu lépett az oltárhoz, hogy Isten égi áldá-
sában részesüljenek. Az ünnepélyes szent
misét Tóth József h. lelkész végezte. Evang.
után Tóthfalussy Dániel hittanár intézett szép
beszédet a gyermekekhez, értelműkhöz és
felfogásukhoz mérten. Áldozás után a leány-
növendékeket az irgalmas nővérek a zárdá-
ban, a fiukat Tóth József h. lelkész a pap-
neveldeben reggelivel vendégelte meg.

Gyászhir. Városunk nagy püspökének,
Hám Jánosnak a családja egy új halottat
sirat. Özv. Ivanits Józsefné szül. Hám Rozá-
lia hunyt el rövid szenvedés után e hó 14-én
életének 80. évében Gyöngyösön. Így tehát
ez idő szerint már csak 5 tagja él a Hám-
családnak Hám Mária, férjezett Rezsutsek
Mátyásné, Hám Ignác, Hám Gyula és a
most elhunytak dédunokája Hám Annuska
és Irén.

A főpásztor jótékonyága. Ő méltósága
a püspök ur a turtarebesi Dónát-kápolna
renoválására saját pénztárából 219 kor. 40
fillért adományozott.

Kirendelés. Az igazságügyminiszter a
helybeli kir. törvényszék területére vizsgáló-
bíróul Toperczer Kálmán törvényszéki bírót
rendelte ki.

Gyászmise lesz a jövő szombaton r. 9
órákor a székesegyház lourdesi kápolnájában
boldogult Irsik Ferencz volt praelátus lelki
nyugalmaért. A szatmáregyházmegyei iro-
dalmi kör, melynek az elhunyt buzgó elnöke
volt, rendezte e kegyeletes emléknapot, mi-
dőn a sz. misét a kör alelnöke Perényi
János, képző-tanár fogja az Urnak bemu-
tatni. — Ugyanezen napon r. 7 órákor az
Irsik-féle árvaházban szintén gyászmise fog
tartatni a nagynevű alapító lelki nyugalmáért.

Áthelyezés. A földművelésügyi miniszter
Katona Sándor kir. mérnököt Sátoralja-Uj-
helyről a szatmári kir. folyammérnökséghez
helyezte át.

Miniszteri elismerés. „A magy. kir.
földművelésügyi miniszter Csehticzky József
esperes-plébánosnak, gazdasági tudósítói tisz-
téből kifolyólag teljesített buzgó munkássá-
gáért elismerését és köszönetét nyilvánította.”

Birtok-vétel. A volt Sztáray gróf féle
felső-remetei vasgyárat és erdőbirtokot, mely
Widder testvérek budapesti cég tulajdonát
képezte, a napokban Károlyi Imre gróf má-
gocsi birtokos vette meg 1.200.000 koronáért.
Widder testvérek a vasgyárat az új tulajdo-
nostól tíz évre kibérelték, a melynek üzemét
tovább folytatni fogják.

Áthelyezés. Mándoky Ferencz nagyká-
rolyi posta és távirtdatiszt saját kérelmére
Debreczenbe a pályaudvari hivatalhoz helyez-
tetett át, Gerő Ábrahám posta és távirtdatiszt
neveztetett ki helyére.

Gyászhir. Kádas Istvánné, szül. Dobszay
Anna e hó 8-án életének 63 ik, boldog há-
zasságának 45-ik évében elhunyt. Hült te-
temei e hó 10-én d. u. 5 órákor helyeztettek
a gyászoló család, kiterjedt nagyszámu ro-

konság és az ismerősök mély részvétele mellett örök nyugalomra A boldogultban *Kádas László* adóhivatali tisztviselő édes anyját gyászolja.

Vármegyei közgyűlés volt a múlt esütörtökön, melynek legérdekesebb pontját az erdődi főszolgabírói állás betöltése képezte. *Damokos Ferencz* és *Komoróczy Iván* lettek jelölve, s a szavazás élénk érdeklődés mellett indult meg, melynek eredménye az lett, hogy *Damokos Ferencz* került ki győztesen a küzdelemből 184 szavazattal *Komoróczy 109* szavazata ellenében. Szolgabírónak *Kállay Ödön* választott meg, tiszti alügyésznek *Almássy Ignác*. A főispán dr. *Herczinger Ferencz*et tb. főorvosnak, ifj. dr. *Vetzák Edét* és dr. *Bródy Miklóst* tb. aljegyzőnek nevezte ki. Az állandó választmányba *Luby Béla* és *Papp Béla* választottak meg. A nagykarolyi Kölcsey-Egyesületnek a megyei muzeum és a Kölcsey-szoba fentartására évi 2000 koronát, *Illyés Olivér* árvaszéki ülnöknek 30 éves közszolgálatá elismeréséül 1000 korona jutalmat szavazott meg a közgyűlés, a Gazdasági Egyesületnek a lóversenyre nem adott semmit. Feliratot intéz a földm. miniszterhez, hogy Szatmáron kulturmérnöki hivatalt állítson fel. A közigazg. iktatóban egy segédiktatói állás szervezését mondta ki.

A dalünnepélyt rendező bizottságok *Jaskovics Ferencz* alelnök vezetése alatt ülést tartottak a múlt pénteken, midőn az alelnök beszámolt az eddig elért szép eredményről, 359 résztvevő jelentkezett. A rendező bizottság jegyzőjéül dr. *Fechtel Jánost*, a pénzügyi bizottság *Osváth Elemért*, az elszállásoló bizottság *Ruprecht Sándort* választotta meg.

Májusi fagy. A múlt pénteken délután hűvös szél kezdett fujdogálni észak felől, a hőmérő gyorsan alá hanyatlott úgy, hogy az esteli órákban mindenki biztosra vehette a katasztrófát, mely szombaton *Pongrácz* reggelére csakugyan be is következett. Hajnalban 4 fok hideget mutatott a hőmérő, a szőlő és a kertekben a kényesebb növények elfagytak. A repcében és gyümölcsfákban rengeteg nagy a kár. A szatmári hegyen a szőlőnek vége van, Beregszászban, Nagy-Szőllősen és Szerednyén is teljesen elfagyott. Gyümölcsre sincsen semmi kilátás.

Államsegély. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a kir. kath. főgymnasium intézeti tornaversenyének költségeire 180 koronát utalványozott. — Ugyancsak a vallás- és közoktatásügyi miniszter az itteni iparos tanonciskola céljaira 1000 koronát adományozott államsegélykép.

Vasuti szerencsétlenség. A gilvác s.-somkuti helyiérdekű vasut *Gilvác* állomásán nagy szerencsétlenség történt vasárnap este, hol az Erdőd felől jövő vonat a bejárati váltónál kisiklott. A mozdony s az utána jövő teherkocsik áthaladtak minden baj nélkül a váltón, a személykocsik kerekei közül azonban valamelyik a váltó sínparjához simuló sín-szárnyat kinyitotta s a kerekek előbb a sínek között szaladtak, később nagy recsegés ropogás közt négy kocsi feldőlt. Óriási sikoltozás, segítség utáni kiáltás töltötte be ezután a szerencsétlenség helyét, melyet a megsebesültek vére pirosra festett. Megsebesültek összesen 15-en, kik közül 5 nek súlyos sérülése van. Ezeknek lábait, karját, oldalát törték össze a kocsik roncsai; de a többiek is erős zúzódásokat szenvedtek. A szerencsétlenségről nyomban értesítették a szomszédos állomásokat, honnan a segélynyújtás csakhamar megérkezett. Az első segélynyuj-

tást *Egry* vasuti- és *Rill* ezredorvos végezték, kik a súlyosan megsebesült utasok sebeit bekötözvén, gondoskodtak arról, hogy kórházba szállíttassanak. Még az éj folyamán beszállították a helybeli kórházba ápolás s gyógykezelés végett: *Hoffbauer Ignác*znét, kinek lába tört, *Lukács Istvánt*, ki kartörést kapott, *Domnucza Lajost*, kinek lábszáráról vastag husdarabokat szaggattak a le kerekek, *Lázár Annát*, *Árgyilán Józsefet*, kinek lábujjait zúzták össze a kocsi ablaküvegei. A többi sebesültek az esti vonattal hazautaztak. A kórházban most *Kölcsey* főorvos, *Török* és *Göbl* orvosok gyógykezelik a vasuti szerencsétlenség áldozatait.

Birtok változás. *Kölcsey Ákos* mikolai földbirtokos *Balla Rezső* 750 holdas porcalsmai birtokát 180 ezer koronáért megvásárolta.

Robbanás a vágóhídon. A vágóhídi villamos jéghűtő készülék gépe felrobbant a múlt nap. A gép felrobbanását a tudatlanság idézte elő, mert a gép mellett oly ember volt kezelőnek alkalmazva, a ki a kezeléshez annyit értett, mint a hajdu a harangöntéshez. A hatóság távirati uton értesítette a szerencsétlenségről a Rök-gyárat, mely a gépet szállította s egy szakértő kiküldését kérte. A vizsgálat után csakugyan kiderült, hogy a gép robbanását a kezelő tudatlansága idézte elő. A kárt a villamos mérnök fogja megtéríteni, mert a géphez nem állított oly egyént, aki a kezelésben teljesen járatos.

Olvasóink figyelmébe. A jövő héten kedden, szerdán esetleg folytatólag esütörtökön lesz *Papp Béla* és czinkostársai bűnyügyében az esküdtzéki tárgyalás. Hogy e szensátíós ügyről, mely iránt országszerte nagy az érdeklődés, kimerítő tudósítást hozzassunk, lapunk nem fog a rendes időben szerdán megjelenni, hanem csak akkor, midőn a tárgyalás befejezést nyer, tehát esütörtökön, esetleg pénteken.

Meghívó. A szatmár-ugocsamegyei róm. kath. néptanító egyesület folyó évi rendes közgyűlését május hó 29 én, kedden délelőtt 10 órakor tartja meg Szatmáron a „Czecczil-egylet” helyiségében, melyre az egyesület t. tagjai és a tanügy barátai szives tisztelettel meghívotnak. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. Titkári jelentés a múlt évi egyesületi életéről. 3. A számvizsgáló bizottság jelentése a pénztár állapotáról és a felmentvények megadása. 4. A bíráló bizottság jelentése a pályázat eredményéről. 5. Részlet a pályadíj-nyertes dolgozatról. Felolvassa a szerző. 6. A „szövetkezetről.” Gyakorlati előadás a szatmári kir. kath. tanítóképző-intézet III. és IV. éves hallgatóinak. Tartja *Bodnár Gáspár* kép. tanár. 7. A tanterv kérdés. Kell-e külön tanterv az osztott — s külön az osztatlan iskolában? Előadó: *Mondik Endre* szatmári tanító. 8. A jövő évi közgyűlés helyének megállapítása. 9. Indítványok. (*Vörösmarty Mihály* születésének 100-ik évfordulója tárgyában.) 10. A közgyűlést a székesegyházban 9 órakor sz. mise előzi meg. Közgyűlés után ebéd a kath. kaszinóban. Kelt a szatmár-ugocsamegyei róm. kath. néptanító egyesület nagy választmányának 1900. évi május hó 2-án tartott gyűléséből. *Bodnár Gáspár*, elnök. *Mondik Endre*, jegyző.

Jandrisics János apát-plebános siremlékére adakoztak: (folytatás) 918 kor.
Dr. *Kádár Ambrus*, Szatmár 20 „
Unger Lajos, „ 2 „
Dr. *Fechtel János*, „ 4 „

Nagy Lajos,	Szatmár	4 kor.
Jakab Mihály,	„	2 „
Dr. Fejös István,	„	4 „
André Károly,	„	2 „
Lengyel Károly,	„	10 „
Kaisz József,	„	4 „
Kolozsvári L.,	„	4 „
Molnár Mihály,	„	2 „
Zommer Károly,	„	2 „
Nagy Károly,	„	2 „
Bodnár György,	„	2 „
Ferenczy János,	„	4 „
Frankó János,	„	2 „
Fogarassi Sándor,	„	10 „
Galba Lajos,	„	5 „
N. N.,	„	2 „
Dorcsák Antal,	„	2 „
Dr. Steinberger Ferencz,	N.-Várad	10 „

Kor. 1015

Tüz. Mint tudósítónk jelenti, Ar. Megyesen folyó hó 6-án nagy tűz volt, mely körülbelül 10—12 épületet hamvasztott el. A tűz oltásánál nagy segítséget nyújtottak a józsefházi hívek, kik *Moldován Endre* r. k. plébánossal együtt siettek a veszedelem színhelyére, hol a derék plébános utasítása és tanácsa mellett csakhamar sikerült a tüzet lokalizálni. A kár tetemes. Az épületek közül biztosítva alig volt.

Mária-dalok című zenemű II. füzeté megjelent. Tartalmaz 3 Mária-éneket szoprán és alt (ad libitum) szolamokra, harmónium-(orgona-) kísérettel. A Mária-dalirodalom remekeinek felhasználásával szerkeszti és kiadja: *Pataki Lajos* rk. áld. pap, kép. tanár Szatmáron. Ára a füzetnek: 1 kor. 20 fill. (E. e. s.) — A gyűjteménynek I. füzeté, mely *Lambillotte* francia jezsuita atyának 3 gyönyörű Mária-éneket tartalmazza (szopr., alt és harmónium), ugyanazon árért (e. e. s.) még mindig kapható.

Napfogyatkozás Májusban. Május 28-dikán d. u. 4 óra 10 perczkor részleges napfogyatkozásban gyönyörködhetünk, ha ugyan az idő kedvezni fog a ritka látványosságnak, melynek vége 6 óra 5 perczkor lesz. A hold sötét korongja, mint valami fekély, fogja elborítani a nap fénylő, sugárzó korongját, úgy, hogy ennek majdnem 7 tizedrésze el-sötétül.

A főváros könyvvásárlása. Köztudomás, hogy ez évben indul meg b. Eötvös József összes munkáinak első végleges teljes kiadása, melynek jövedelme b. Eötvös Loránt nagylelkűségéből a Tanítók Háza javára fordították. Budapest székes-főváros tanácsa most elhatározta, hogy e kiadást az összes fővárosi községi iskolák számára megszerzi. Így a főváros *kilenczvenhat* példányra fizetett elő iskolái számára. A nemes példát bizonyára követni fogják a megyék és vidéki városok is, mert nincs magyar író, kinek művei az ifjuság szellemére és erkölcsére nemesítőbben hatnának, mint épen Eötvös munkái. De a kiadás jótékony célja is kívánatossá teszi, hogy a megyék és városok megszerezzeék e munkákat iskoláik számára, ilyenképen támogtván a nélkülözéssel küzdő derék magyar tanítótságot. Vajha minél több törvényhatóság követné Budapest székes-főváros nemes példáját.

Megjelent: *Idegen tájakon.* Új irányu elbeszélések az ifjuság számára, képekkel. IV., V., VI., kötetke. Félvászonkötésben. A három együtt 2 kor. 20 fillér. Ez áron az I., II., III. kötetke is még kapható. Bátran adható mind a két nemű ifjuság kezébe. Kalocsán, 1900. apr. 25. Tisztelettel *Tóth Mike*, s. j., főgymn. tanár.

Az élet és a vagyon. Egyik a másikat kiegészíti, mert az életben rászorulunk a vagyonra, vagyon nélkül pedig nem ér az élet sokat, amit az is bizonyít, hogy mindenki vagyon szerzésre törekszik. Csakhogy kevés azoknak a száma, akik erre képesek a mindennapi keserves munka mellett. Ennek oka az, hogy a legtöbben figyelmen kívül hagyják a sors által nyújtott szerencsés véletlenek eredményét. Mert aki ezzel foglalkozik, az nagyon jól tudja, hogy minő sokan vannak, akik jólétüket csak annak köszönhetik, hogy nem mulasztották el kiaknázni azt a páratlan alkalmat, melyet az osztálysorsjáték nyújt az abban résztvevőknek. Maga e sorsjáték az életet és pedig a vagyonos életet jelenti a nyerőre nézve, akiknek eddig se szeri, se száma. Különösen a *Török A. és Tsa. bankház* (Budapest, Váci-körút 5.) jutott abba a szerencsés helyzetbe, hogy vevőinek rövid idő alatt több mint három millió koronát fizetett ki, ennél fogva a sorsjegyvásárló közönség figyelmébe ajánljuk *Török A. és Tsa. bankházát*, mely megbízhatósága, pontossága és szerencséje folytán amugy is kiérdemelte a közbizalmat.

Adóügy. Miután a folyó 1900. év második negyed második havába léptünk, mindenki az 1883. évi 44. t. cz. 55 §-a értelmében felhivatik, miszerint úgy az állami, mint a községi adó és utadójának második negyed részét a múlt évi adókiivetéshez arányítva folyó évi május hó 15-ig a városi pénztárba fizesse be. Pap Géza, h. polgármester.

Hirdetmény. A városi állatorvos bejelenti, hogy a külterületen két drb. sertés sertés-colerában elhullott, a zárlat a külterületen elrendeltetvén, midőn ezt a város közönségével tudatom, egyuttal felhívom a város közönségét, hogy a beteg vagy elhullott sertéseit hivatalomnál annál is inkább jelentse be; mert a mulasztóval szemben az állategészségügyi törvény értelmében a legszigorubb eljárást fogom megindítani. Szatmárnémeti, 1900. május hó 8-án. Dr. Korbay főkapitány.

Termény árak.

Termény métermázsánként	Szatmáron			
	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	6	70	6	80
Kétszeres	5	80	5	90
Rozs	5	60	5	80
Árpa	5	—	5	20
Zab	4	40	4	60
Tengeri	6	—	6	10
Kása	10	80	11	—
Fehér paszuly	5	40	5	50
Tarka	4	50	4	80
Szilva	18	—	20	—
„ füstölt	—	—	—	40
Repcze	—	—	—	—
Krumpli zsákja	1	10	1	20
Szalonna	56	—	—	—

Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény jegyzéke.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona	
		nyer.	összesen
1	1	600000	600000
1	1	400000	400000
1	1	200000	200000
2	2	100000	200000
1	1	90000	90000
1	1	80000	80000
1	1	70000	70000
2	2	60000	120000
1	1	40000	40000
3	3	30000	90000
1	1	25000	25000
3	3	20000	60000
31	31	15000	465000
67	67	10000	670000
3	3	5000	15000
432	432	3000	1296000
763	763	2000	1526000
1238	1238	1000	1238000
90	90	500	45000
31700	31700	300	9510000
3900	3900	200	780000
4900	4900	170	833000
50	50	130	6500
3900	3900	100	390000
2900	2900	80	232000
50,000	nyer. és jut. összesen	13.160,000	13.160,000

Nyujtsunk kezét a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró magy. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

penzneremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznereménynyel huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160,000 korona lesz kihuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az I. osztályhoz

egy nyolczad (1/8) frt —.75 vagyis 1.50 korona

egy negyed (1/4) „ 1.50 „ 3.— „

egy fél (1/2) „ 3.— „ 6.— „

egy egész (1) „ 6.— „ 12.— „

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beklüldése ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre, tekintettel arra, hogy a huzások f. é. május hó 17. és 18-án lesznek

f. é. május hó 17-ig

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.

bankház

Budapest,

V., Váci-körút 4/a.

Fiók: MŰZEU-M-KÖRUT 11.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három millió koronát.

Rendelőlevél levágandó. Török A. és Társa főelárusítók Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben } utánvételezni kérem } postautalvánnyal küldöm. } A nem tetsző törörendő.

Pontos cím:

BEER SÁMUEL

ASZFALT, MŰKŐ és CZEMENTÁRU GYÁROS.

— SZATMÁR, —

REFORMÁTUS GYM. MELLETT.

Ajánlja I. a **ezementlapjait**, minden szín és nagyságban, elvával **csatornázásokat, aszfalt, granitt, Teroszó és betton burkolásokat. Templomok, iskolák, folyósók, konyhák, és járdák burkolásait.** Továbbá mindennemű ezement árak készítését a legjutányosabb árakban. **Nedves falak aszpalttal szárassá tételéért**, valamint az általam készített összes munkákért **felelőséget** vállalok.

Költségvetések és rajzok díjtalanul küldetnek.

M. K. ECYETEM
VEGYTANINTÉZETE

KRISTÁLY

VALÓKÖVESFÜRDŐI
HEVIFORRÁS
KÖEN-NISZTA
BIGARBONAT

ASVÁNYVIZ

KAPHATÓ
FÜSZERKERESKEDESEKBE
VENDEGLÖKBEN
ÉS MINDEN VASÚTI
ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

Saját készítményű fehérneműim az ezredéves kiállításon
millenniumi éremmel lett kitéve.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek
tudomására adni, hogy

HAZAI IPARCSARNOKOMBAN

megérkeztek

a legszebb tavaszi ujdonságok

ugy női ruhakelmékben, * * *
* * * mint férfi, honi gyapjuszövetekben

s állandó nagy raktár van **szepességi vász-**
nak és damaszknak árukból, valamint sa-
ját készítésű

női és férfi fehérneműekből.

MENYASSZONYI KELENGYÉK

a legszolidabb kivitelben jutányosan és gyorsan ké-
szítetnek: ezeken kívül számtalan sok új divat és
közhasználatu árukat a legszolidabb határozott árak-
ban készséggel szolgáltatok

A nagyérdemű közönségnek.

Kiváló tisztelettel:

PÁSKUJ IMRE.

Vidékre mintákat és árjegyzéket bérmentve küldök.

A legnagyobb szőnyeg és függöny raktár.

Blusokban a legszebb ujdonság.

Törvényesen hitelesített üvegek és poharak.

Elvállalok épület-üvegezéseket.

GYÖRÝ KÁROLY

ÜVEG- ÉS PORCELLÁN KERESKEDÉSE

SZATMÁR, DEÁK-TÉR.

Jelen idényre ajánlom egész új mintájú porcel-
lán és angol fajans étkező, kávé, teás, és
ozsonnás készleteimet, melyekből **rendkívül**
nagy raktártartók. Továbbá ajánlok: Magyar,
Oseh, Francia ivókészleteket. Berdorfi, Al-
pacea és cinacél evőeszközöket, **konyha be-**
rendezési cikkekkel, egész finom olaj nyomatu
genre és szent képeket, sok más használati és dísz-
tárgyakat, melyekből állandóan nagy raktártartók.
Kérve a nagyérdemű közönség becses pártfogását

kész szolgálattal
Györý Károly.

Kész ablakok minden nagyságban.

Kép-kéretesek igen olcsó árban.

Árjegyzék.

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

Telefon 85.
Helyi 1 kor. ár-
térki vásárlás már
helybe szállva.

MESZÁROS és HENTES, FRISZ és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL
Szatmár, Széchenyi-utca sarkán.

Helybéli
megrendelések
házaszállva.

Az árak változás esetén kötelezettség nélküli készpénz, vagy utánvételek érteandők.

5 kilós postarendelvény pontosan eszközölteik.

Friss húsok	1 frtk	1 ko.	dehnezeni páros	1 frtk	1 ko.
1 ko. I. Marha hús	52	1 ko.	dehnezeni páros	80	1 ko.
Sertes	48	"	Lengyel kolbász	76	"
Borjú	56	"	Sonka kolbász	80	"
Bárány	48	"	Krakói	80	"
Juh	—	"	Karaj hór nélkül	80	"
Friss hajú olvasztani	56	"	Krinolin	80	"
" szalona	52	"	Pariszer	80	"
" hór nélkül	56	"	Máj sajt	80	"
Friss kolbász horsz	100	pár	Disztnőfej sajt	64	1 ko.
frók. ezitr.	60	100	Virsli tormás	4	100 ko.
Friss zsír	60	100	pár frankfurti	8	100 ko.
Kolbász árak.	60	100	Salvaladé	4	100 ko.
Szalámi	1	60	Füstölt árak.	1	100 ko.
füst magyar kolb.	80	1 ko.	Sonka páczolt	1	80
					64

Tisztelettel **Bölonyi László.**

Csinos kivitelü

báli, üdvözlő kártyákat, lakodalmi és eljegyzési meghívókat, mérlegeket, mindennemü rovatos munkákat, üzleti körleveleket, falragaszokat, a legjutányosabb ár mellett készít a

„PÁZMÁNY-SAJTÓ”

könyvnyomda.

Ugyanitt nagy raktár: egyházi, iskolai, katonai, jegyzői nyomtatványokból.

Hirdetéseket

legolcsóbban vesz fel

a

„HETI SZEMLE”,

Szatmármegye legelterjedtebb s egyedüli politikai hetilapja.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére a „vörös kereszt”-hez.

Kitüntetve

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüsszel, Boulogne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Wattergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl az 1900-ik tavaszi és nyári idényre

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

különösen:

meleg téli havelokokat, s. p. finom fekete palmerstonból ujjak nélkül 18 frt, ujjakkal 24 frt.; ujjakkal és valódi széles prém-gallérral, bélelve 34 frt.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciumok, cingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból tartós és diszes kivitelben. Szövetek méter számra is eladatnak.

➔ Egyházi szerek ➔

végleges megrendelés után olcsón szállíttatnak.

Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.

NEM HULL A HAJ, NINCS TÖBBÉ KOPASZ EMBER

Szenzációt kelt a gyógyfűkivonatomból, melyet évek hosszú során át tanulmányoztam, hogy mikép lehessen meggátolni a megkopaszodást.

EXIKÁTOR

Egy üveg ára 2 kor. 40 fillér.

Felfedeztem és százszoros pénzzel fizetek, ha kétszeri használat után rögtön meg nem szűnik a hajhullás, korpaképződés és mindennemü fejbőrbetegség.

Kapható gyógyszerárakban és mindennemü illat- és piperecziikk-kereskedésben.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerára, Király-utca 12. sz.

Erdélyi főraktár és vezérképviselőség: **GÓTH GYULA**, illat- és piperecziikk nagykereskedőnél, Gyulafehérvár-Főtér.

Vidéki megrendeléseket utánvétellel azonnal eszközöl:

Egyedüli készítő és széjjelküldési raktára:

DOBÉ NÁNDOR

uri, női és színházi fodrász
Budapest, Nefelejts-utca 27. sz.